

საქმე № 330210016001238983



**საქართველოს უზენაესი სასამართლო
განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ ას-1133-1089-2016

№ას-1133-1089-2016 ა-----ი

**18 ოქტომბერი, 2017 წელი
ქ. თბილისი**

**სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:**

**ნინო ბაქაძური (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ზურაბ ძლიერიშვილი, ბესარიონ ალავიძე**

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი განხილვის გარეშე

საკასადიო საჩივრის ავტორი – გ----- ა-----ი (მოსარჩელე)

**მოწინააღმდეგე მხარე – ა----- ა-----ი, ლ----- კ-----ა
(მოპასუხეები)**

**გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 18 ოქტომბრის განჩინება**

**კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და
ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება**

**დავის საგანი – სამკვიდრო მოწმობაში ცვლილებების შეტანა, ჩუქების
ხელშეკრულების ბათილად ცნობა, მესაკუთრედ ცნობა**

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი

1. გ----- ა-----მა (შემდგომში „მოსარჩელე“, „კასატორი“ ან „საკასაციო საჩივრის ავტორი“) სარჩელი აღძრა სასამართლოში ა----- ა----- ისა და ლ----- კ-----ას (შემდგომში „მოპასუხეები“) მიმართ და მოითხოვა სამკვიდრო მოწმობაში ცვლილების შეტანის გზით ქ. თბილისში, ვ-----ს ქუჩა N35-ში მდებარე (საკადასტრო კოდი 0-----) უძრავი ქონების $\frac{1}{4}$ ნაწილზე თანამესაკუთრედ ცნობა, ასევე აღნიშნულ ქონებაზე ა----- ა-----სა და ლ----- კ-----ას შორის გაფორმებული ჩუქების ხელშეკრულების ბათილად ცნობა.
2. სარჩელი ემყარება შემდეგ გარემოებებს:
 - 2.1. მოსარჩელე და მოპასუხე ა----- ა-----ი არიან და-ძმა მამის მხრიდან;
 - 2.2. მათი მამის, ა----- ა-----ის სახელზე ირიცხებოდა ქ. თბილისში, ვ. პ----- N35-ში მდებარე უძრავი ქონების $\frac{1}{2}$ ნაწილი;
 - 2.3. ა----- ა-----ის გარდაცვალების დროს (1----- ოქტომბერი) მოპასუხე ა----- ა-----ი ცხოვრობდა მითითებულ მისამართზე (ქ. თბილისში, ვ. პ----- N35-ში) მდებარე სახლში, ხოლო მოსარჩელე, მართალია, არ ცხოვრობდა მასთან ერთად, მაგრამ სამკვიდრო ქონებიდან მან მიიღო პიანინო მამის გარდაცვალებიდან 6 თვის გასვლამდე, შესაბამისად, ითვლება, რომ და-ძმამ ფაქტობრივი ფლობით მიიღო მამის სამკვიდრო ქონება და მათ ქ. თბილისში, ვ. პ----- N35-ში მდებარე უძრავი ქონების $\frac{1}{2}$ ნაწილზე თანაბარი წილი გააჩნიათ;
 - 2.4. 2011 წლის 5 სექტემბერს მოსარჩელისთვის ცნობილი გახდა, რომ მოპასუხე ა----- ა-----მა დისგან ფარულად მიიღო სამკვიდრო ქონება მამის დანაშთ მთლიან ქონებაზე, ქონება დაარეგისტრირა მის სახელზე და შემდგომ ჩუქების ხელშეკრულების საფუძველზე გადაუფორმა მეუღლეს, ლ----- კ-----ას, რაც გახდა წინამდებარე სარჩელის აღძვრისა და ქონების თანამესაკუთრედ ცნობის მოთხოვნის საფუძველი.
3. მოპასუხეებმა წარდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნეს და განმარტეს, რომ როგორც თავად მოსარჩელე ადასტურებს, მამის გარდაცვალების შემდგომ მას სადავო ბინაში არ უცხოვრია და ამგვარად ფაქტობრივი ფლობით ვერ მიიღებდა ქონებას, ამასთან მოსარჩელის მითითება, რომ მან მამის დანაშთი ქონებიდან მიიღო მოძრავი ქონება - პიანინო, არ შეესაბამება სინამდვილეს, რაც საფუძველს აცლის მის მირ წარდგენილ სარჩელს.
4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის

- 2016 წლის 9 ივნისის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ.
5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 18 ოქტომბრის განჩინებით მოსარჩელის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელი დარჩა საქალაქო სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება.
 6. სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:
 - 6.1. ა----- ა-----ი გარდაიცვალა 1----- ოქტომბერს;
 - 6.2. ა----- ა-----ის სახელზე ირიცხებოდა ქ. თბილისში, პ----- N35-ში მდებარე უძრავი ქონების $\frac{1}{2}$ ნაწილი;
 - 6.3. მოსარჩელე და ა----- ა-----ი არიან ა----- ა-----ის შვილები;
 - 6.4. 2001 წლის 5 სექტემბერს, ა----- ა-----ზე გაიცა კანონისმიერი სამკვიდრო მოწმობა, რომლის საფუძველზეც იგი ცნობილ იქნა ქ. თბილისში, პ----- N35-ში მდებარე ა----- ა-----ის სახელზე რიცხული უძრავი ქონების - საცხოვრებელი სახლის $\frac{1}{2}$ ნაწილზე მემკვიდრედ;
 - 6.5. 2002 წლის 24 დეკემბერს, მოპასუხეებს შორის დაიდო ჩუქების ხელშეკრულება, რომლის თანახმად, ა----- ა-----მა მემკვიდრეობით მიღებული უძრავი ქონება უსასყიდლოდ გადასცა ლ----- კ-----ას;
 - 6.6. ლ----- კ-----ა არის ა----- ა-----ის მეუღლე.
 7. სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო კოდექსის 1421-ე, 1424-ე მუხლებით და აღნიშნა, რომ საქალაქო სასამართლომ განსახილველ დავაზე მართებულად გაავრცელა 1997 წლის სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი ნორმები (სამკვიდროს მიღების იგივე წესი მოქმედებდა 1964 წლის სამოქალაქო კოდექსითაც).
 8. სასამართლოს მითითებით, იმისათვის, რომ დადგენილიყო მოსარჩელის მიერ მამის სამკვიდროს ფაქტობრივი ფლობით მიღების ფაქტი, აუცილებელი იყო მემკვიდრეს მიეთითებინა იმ გარემოებების არსებობაზე, რომლებიც მოწმობდნენ მის მიერ სამკვიდროს ფაქტობრივ დაუფლებას ან მართვას და წარედგინა ამ გარემოებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები. სასამართლომ არ გაიზიარა მხარის პრეტენზია, რომ მან ასეთი მტკიცებულებები წარადგინა.
 9. სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა მოსარჩელის პრეტენზია, რომ სასამართლოზე დაკითხულ მოწმეთა ჩვენებების მიხედვით დგინდებოდა მამკვიდრებლის გარდაცვალებიდან 6 თვის ვადაში სამკვიდრო ქონებიდან მოსარჩელის მიერ პიანინოს წაღების ფაქტი. სასამართლოს მითითებით, მოწმეებმა ვერც ის დაადასტურეს, რომ

პიანინო შედიოდა სამკვიდრო მასაში. კერძოდ, მოწმე ე----- ჯ-----ის ჩვენებით, მან დედამისისგან გადმოცემით იცის, რომ პიანინო, რომელიც მამკვიდრებლის სახლში იდგა, მოსარჩელეს ეკუთვნოდა, ხოლო მოწმე გ----- გ-----ის ჩვენების მიხედვით (რომელიც ე----- ჯ-----ის დაა), იგი პირადად არ შესწრებია და არ ახსოვს როდის წაიღო მოსარჩელემ პიანინო მამის სახლიდან.

10. სასამართლომ დაასკვნა, რომ ვინაიდან მოწმეთა ჩვენებები დამყარებულია მხოლოდ მათ მიერ გადმოცემითი ფაქტების ცოდნაზე, ისინი სადავო გარემოებების დასადასტურებლად საკმარისი ვერ იქნებოდა. ამასთან, სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ მოწმე ე----- ჯ-----ე და მოპასუხე მოდავე მხარეები არიან სხვა სამოქალაქო საქმეზე, რომელიც მიმდინარეობს „საცხოვრებელი სადგომის სარგებლობიდან წარმოშობილი ურთიერთობის შესახებ“ საქართველოს კანონიდან გამომდინარე. ამრიგად, იმ ვითარებაში, როდესაც საქმეში არ მოიპოვება სხვა მტკიცებულება, სასამართლო ვერ გაიზიარებდა მარტოოდენ ურთიერთსაწინააღმდეგო და მოპასუხესთან დაპირისპირებულ მოწმეთა ჩვენებებს.
11. სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ ვინაიდან არ არსებობდა სამკვიდრო მოწმობაში ცვლილების შეტანისა და შესაბამისად მოსარჩელის სამკვიდრო ქონების ნაწილის მესაკუთრედ ცნობის მატერიალურ-სამართლებრივი წანამძღვრები, მოსარჩელის მოთხოვნაც ჩუქების ხელშეკრულების ბათილად ცნობის თაობაზე არ უნდა დაკმაყოფილებულიყო.
12. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება.
13. საკასაციო საჩივრის ავტორის აზრით, სასამართლომ არასწორად შეაფასა მოწმეთა (ე. ჯ-----ისა და გ. გ-----ის) ჩვენებები და უსაფუძვლოდ არ მიიჩნია დადგენილად, რომ მოსარჩელემ მამის სამკვიდროდან მიიღო მოძრავი ქონება - პიანინო. სასამართლოს უნდა გაეზიარებინა მოწმე ე----- ჯ-----ის ჩვენება, რომელიც აცხადებდა, რომ თავად შეესწრო მამკვიდრებლის გარდაცვალებიდან 6 თვის გასვლამდე მისი სახლიდან მოსარჩელის მიერ პიანინოს გატანის ფაქტს. რაც შეეხება მეორე მოწმის ჩვენებას, მართალია, იგი პიანინოს წაღების ფაქტს პირადად არ შესწრებია, თუმცა ადასტურებდა, რომ მამკვიდრებლის გარდაცვალებიდან 6 თვის გასვლამდე პიანინო წაიღეს მისი სახლიდან და შემდეგ ეს პიანინო ნახა მან მოსარჩელის სახლში.
14. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 22 დეკემბრის განჩინებით, მოსარჩელის საკასაციო

საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მიხედვით, დასაშვებობის შესამოწმებლად.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი

15. საკასაციო სასამართლო საქმის შესწავლის, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ საკასაციო საჩივარი არ აკმაყოფილებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მოთხოვნებს, რის გამოც მიჩნეულ უნდა იქნას დაუშვებლად.
16. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ ან არაქონებრივ დავაზე დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე.
17. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი არ არის დასაშვები სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლით გათვალისწინებული არცერთი ზემოთ მითითებული საფუძვლით.
18. კასატორის პრეტენზია ეხება იმას, რომ სასამართლომ არასწორი შეფასება მისცა მოწმეების ჩვენებებს.

19. საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო სამართლის მიზნებისათვის, კანონმდებლობა ადგენს დასაშვები მტკიცებულებების ნუსხას. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სადავო გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა (მესამე პირთა) ახსნა-განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, ფაქტების კონსტატაციის მასალებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებითა და ექსპერტთა დასკვნებით. საყურადღებოა, რომ ჩამოთვლილთაგან სასამართლოსათვის წინასწარ დადგენილი ძალა არცერთს არ გააჩნია. ერთადერთი საგამონაკლისო ნორმა, რომელიც მტკიცებულებათა შეფასების ამ სტანდარტისგან განსხვავდება, 106-ე მუხლით გათვალისწინებული საყოველთაოდ ცნობილი და პრეიუდიციული ფაქტებია, თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, არცერთი მათგანი სახეზე არ გვაქვს.
20. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ (სსსკ 105-ე მუხლი).
21. სამკვიდრო ქონების ფაქტობრივად მიღების ფაქტის დადგენის მიზნით მოწმეთა ჩვენებების შეფასებისას, სასამართლო ვალდებულია, ისევე, როგორც სხვა სახის მტკიცებულება, მოწმის ჩვენება შეაფასოს მისი შინაარსისა და იურიდიული დამაჯერებლობის კუთხით, იმ ობიექტური თუ სუბიექტური კრიტერიუმების (მხარეებთან დამოკიდებულება, ფიზიკური მდგომარეობა, ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენენ მოწმის ჩვენებაზე და სხვა) გათვალისწინებით, რომელიც ამ მტკიცებულებისთვისაა დამახასიათებელი (**იხ. სუსგ №ას-1698-1592-2012, 2 ივნისი, 2014 წელი**).
22. მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მოწმეების ე----- ჯ-----ისა და გ----- გ-----ის (რომლებიც იყვნენ მოპასუხეების მეზობლები) ჩვენებებით არ დგინდებოდა სადავო გარემოება - მამკვიდრებლის გარდაცვალებიდან კანონით დადგენილი 6 თვის ვადაში მოსარჩელის მიერ მამის სამკვიდროდან მოძრავი ქონების (პიანინოს) დაუფლების ფაქტი.
23. საკასაციო პალატამ კასატორის შედავების ფარგლებში შეისწავლა აღნიშნული მტკიცებულებები (მოწმეების ჩვენებები) და მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ სწორად შეაფასა ისინი. კერძოდ, მოწმე ე. ჯ-----ის განმარტებით, მან დედის მონაყოლიდან იცის, რომ პიანინო, რომელიც იდგა მამკვიდრებლის სახლში, მოსარჩელეს ეკუთვნოდა (იხ. ტ. 1., თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა

კოლეგიის 2016 წლის 31 მაისის სასამართლო სხდომის ოქმი, CD დისკი, 14:04:14 სთ); მოწმე გ. გ-----ემ კი განმარტა, რომ იგი პირადად არ შესწრებია მამკვიდრებლის სახლიდან მოსარჩელის მიერ პიანინოს წაღების ფაქტს და აღნიშნული იცის მხოლოდ გადმოცემით (იხ. ტ. 1., თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 31 მაისის სასამართლო სხდომის ოქმი, CD დისკი, 14:30:23-14:30:48სთ). ამდენად, მოწმეთა ჩვენებების შეფასების შედეგად, შეუძლებელია იმ დასკვნის გამოტანა, რომ მოსარჩელემ ფაქტობრივი ფლობით მიიღო მამკვიდრებლის მოძრავი ქონება (სამკვიდრო). უფრო მეტიც, საქმის გარემოებებით არ დგინდება არც ის ფაქტი, რომ პიანინო შედიოდა მამკვიდრებლის სამკვიდრო მასაში. აღნიშნულის საპირისპიროდ კასატორს რაიმე სარწმუნო გარემოებაზე არ მიუთითებია.

24. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაშვებული იყო სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმის განხილვის დროს და, რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება.

25. მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე არ არის განხილული მნიშვნელოვანი საპროცესო დარღვევებით, ვერც კასატორი მიუთითებს რაიმე ისეთ საპროცესო დარღვევაზე, რომელსაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე, რის გამოც საკასაციო საჩივარს არა აქვს წარმატების პერსპექტივა. ამასთან, საკასაციო საჩივრის განხილვისა და საკასაციო სასამართლოს ახალი გადაწყვეტილების მიღების საჭიროება არ არსებობს არც სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბების აუცილებლობის თვალსაზრისით, ვინაიდან სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება არ განსხვავდება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან (იხ. მაგ სუსგ №ას-773-740-2016, 8 მაისი, 2017 წელი; №ას-1045-985-2015, 1 აპრილი, 2016 წელი; №ას-909-867-2013, 10 აპრილი, 2014 წელი; №ას-595-822-08; 4 ნოემბერი, 2008, სადაც განმარტებულია სამოქალაქო კოდექსის 1421-ე მუხლის მე-2

ნაწილის შესაბამისად, მემკვიდრის მიერ სამკვიდროს ფაქტობრივი ფლობით მიღების სამართლებრივი წინაპირობები), არც დასაბუთებული პოზიციაა წარმოდგენილი ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციასთან ან/და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალთან წინააღმდეგობის საფუძვლით.

26. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, დაუშვას საკასაციო საჩივარი, რის გამოც მას უარი უნდა ეთქვას განხილვაზე.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე, 401-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა

1. გ----- ა-----ის საკასაციო საჩივარი, როგორც დაუშვებელი, დარჩეს განუხილველი;
2. კასატორი გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ნ. ბაქაქური

მოსამართლეები:

ზ. ძლიერიშვილი

ბ. ალავიძე